

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

19 februari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de bijsturing van de ruimtelijke mogelijkheden van gemeenten die niet geselecteerd zijn als een economisch knooppunt

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 19 februari 2004

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.31 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de bijsturing van de ruimtelijke mogelijkheden van gemeenten die niet geselecteerd zijn als een economisch knooppunt

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de bijsturing van de ruimtelijke mogelijkheden van gemeenten die niet geselecteerd zijn als een economisch knooppunt.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, veel gemeenten in Vlaanderen zijn op dit ogenblik bezig met structuurplanning. Uiteraard moeten ze daarbij rekening houden met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de provinciale structuurplanning. We worden geconfronteerd met gemeenten die in het RSV niet als economisch knooppunt werden geselecteerd en daardoor over een zeer beperkt contingent hectaren bijkomende bedrijventerreinen en woongelegenheden beschikken. Dat is niet altijd even logisch. Het gebeurt soms dat net aan de rand van een dergelijke gemeente een groot industrieterrein ligt. Dat nodigt in het zoekproces uit om ook aan de andere zijde uit te breiden. Het kan ook voorkomen dat woonmogelijkheden die zich erg dicht bij deze gemeente bevinden, juist in een andere gemeente gelegen zijn.

De relatie wonen-werken is in het RSV een van de dominante principes. De wijze waarop de structuurplanning wordt uitgevoerd, staat het in de praktijk brengen van dit principe soms in de weg. Uit de eerste terreinervaring met goedgekeurde structuurplannen blijkt bovendien dat steden hun bijkomende hectaren bedrijventerreinen niet altijd op korte termijn kunnen of willen invullen. Naburige gemeenten daarentegen komen soms hectaren te kort voor bedrijven die willen uitbreiden of om enkele hinderlijke zonevreemde bedrijven te herlokalisieren.

Er is in het verleden meermaals gewezen op de onvoldoende economische onderbouw van het RSV. Een van de pijnpunten is dat meer landelijke gemeenten blijvend ruimte zoeken voor hun KMO's. Het gaat hier niet steeds om grote ruimtebehoevende complexen, maar wel om belangrijke tewerkstelling. Het gemeentelijk overwegingskader is soms te beperkt voor toekenning van hoeveelheden bijkomende woongelegenheden of bedrijventerreinen en wordt beter op provinciaal niveau bekeken.

Mijnheer de minister, is er mogelijkheid om tussen gemeenten hectaren bedrijventerreinen in transactie te geven, uiteraard met respect voor de totaliteit en de goede ruimtelijke ordening ? Welke mogelijkheden heeft een provincie om bij de toetsing van de in opmaak zijnde structuurplannen en rekening houdend met de principes van de goede ruimtelijke ordening, soepeler te kunnen omspringen met de lokalisatie van de contingenten van woongelegenheden en/of bedrijventerreinen ? Welke richtlijnen inzake toepassing worden dienaangaande gegeven ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zou me kunnen beperken

Van Mechelen

tot een antwoord op de concrete vragen van de heer De Meyer, maar ik wil van deze vraag om uitleg gebruik maken om de grote contouren van het dossier te schetsen. Een van de uitgangspunten van het RSV was een aanbodbeleid te voeren waarbij een instrument werd gecreëerd om economische activiteit in Vlaanderen te realiseren. We wilden een offensieve strategie voeren om de economie en werkgelegenheid aan te zwengelen. Daar zijn twee denkkaders voor die gelijkwaardig worden behandeld door de administratie. Doel van het RSV is enerzijds om 7.000 hectare nieuwe bedrijventerreinen tot stand te brengen en om anderzijds reeds bestemde, doch geheel of gedeeltelijk ongebruikte of in onbruik geraakte of verwaarloosde bedrijventerreinen, beter te benutten.

De doelstelling van het aanbodbeleid bedrijventerreinen bestaat er dus in om voldoende kwalitatief en gedifferentieerd aanbod te realiseren binnen de economische knooppunten en poorten. De economische knooppunten zijn alle stedelijke gebieden, economische netwerken en de specifieke economische knooppunten uit het RSV. Anderzijds hebben we de poorten, namelijk onze Vlaamse zeehavens. Ik zeg steeds al lachend dat het grootste bedrijventerrein dat we aan het bouwen zijn, dat rond het Deurganckdok is. Sommige leden zal het spijten, maar dit zal zorgen voor tewerkstelling. Natuurlijk is er sprake van pijnpunten bij het realiseren daarvan, maar toch hebben we elkaar deels gevonden. Andere poorten zijn de internationale luchthaven van Zaventem en het HST-station van Antwerpen.

Deze uitgangspunten doen vanzelfsprekend geen afbreuk aan het feit dat ook in hoofddorpen van het buitengebied een aanbod kan worden gecreëerd, dan vooral met betrekking tot lokale bedrijventerreinen. Het aanbodbeleid voor bedrijventerreinen streeft dus naar een maximale bundeling in de economische knooppunten en poorten, om zo te komen tot een versterking van de economische activiteit in de in het RSV aangeduide regio's. We willen dus vermijden dat een en ander wordt verdund en begint uit te zwermen, met alle mogelijke gevolgen, bijvoorbeeld inzake mobiliteit, van dien. Het principe van gedeconcentreerde bundeling, zoals dat zo mooi wordt omschreven in het RSV, staat dus centraal in het beleid. Dit werd in 1997 unaniem goedgekeurd door dit parlement. Met het decreet van 18 mei 1999 heeft dit een bijkomende dynamiek gekregen. Vandaag zorgt dit voor nogal wat opdrachten en zorgen.

Wat is nu de rol van Ruimtelijke Ordening in dit alles? Als ik gedeputeerden van Economie en anderen bezig hoor, dan frons ik al wel eens de wenkbrauwen. Laten we duidelijk zijn: de rol van Ruimtelijke Ordening beperkt zich in dit dossier tot het vergemakkelijken en vooral ondersteunen van de zoektocht naar deze ruimte voor economische ontwikkeling, door bij het overleg een coördinerende en sturende factor te zijn bij het zoeken naar de meest verantwoorde locaties. Dan zijn er ook de economische actoren op het terrein: dan denk ik aan het werk van de GOM's, maar ook aan de uitstekende intercommunales, zoals Leiedal en andere. Die staan vanzelfsprekend in voor de daadwerkelijke ontwikkeling van de bestemde terreinen. Dan denken we aan het bouwrijp maken, het ontsluiten, de kwalitatieve inrichting en vooral ook aan de voorwaarden voor prijssetting en dergelijke. De realisatie van dit aanzienlijke aanbod aan bijkomende bedrijventerreinen is dus een gezamenlijke opdracht van zowel de Vlaamse overheid als de provincies, met hun instrumentarium, en de gemeenten.

Met het RSV is het subsidiariteitsprincipe ingevoerd. Daarbij hebben we geprobeerd te oordelen wie welke taak op zich zou nemen. We hebben een verdeling doorgevoerd voor de 7.000 hectare waarvan sprake, waarvan 4.100 hectare voor het Vlaams Gewest. Daar zijn we vandaag die versnelling aan het doorvoeren. Denken we maar aan de studies die klaar zijn inzake het Economisch Netwerk Albertkanaal en nogal wat gewestplanwijzigingen die we in het begin van deze zittingsperiode ulthiem hebben kunnen opstarten, om te trachten daar nog een versnelling tot stand te brengen. Vooral West-Vlaanderen en Limburg hebben we daar aan bod kunnen laten komen. Vanzelfsprekend zijn we ook bezig met ruimtelijke uitvoeringsplannen met betrekking tot historisch gegroeide bedrijventerreinen. Ook dit bereikt nu stilaan een kruissnelheid.

Ik heb een ronde gehouden langs alle gouverneurs en deputaties om te gaan praten over ruimtelijke ordening en hen te wijzen op de specifieke opdracht die hun is toegewezen in het ruimtelijke beleid. Ik heb de kans gekregen om gedurende 3 uur met gouverneur Balthazar en vrijwel diens hele deputatie te kunnen praten over ruimtelijke ordening. Dat was verrijkend, niet alleen voor mezelf en mijn administratie, maar ook voor de provincie. Op het einde van die zitting zijn we toch wel tot echte resultaten gekomen.

De provincies nemen 1.500 hectare voor hun rekening, wat betekent dat nog 1.400 hectare aan lokale bedrijventerreinen te realiseren is door de Vlaamse gemeenten.

Van Mechelen

Ik wil benadrukken dat er hier niet wordt gewerkt met een apothekersweegschaal. We zijn geen wetkundigen die formules uitdenken om een en ander te verdelen. Dit is het algemene kader waarbinnen we werken. Er is sprake van een samenspel tussen de drie actoren. In sommige gevallen stel ik vast dat gemeenten de drijvende kracht zijn achter bepaalde initiatieven, die dan bijvoorbeeld worden overgenomen door het Vlaams Gewest, in een historisch ruimtelijk uitvoeringsplan. Maar dat kan ook naar een ander niveau gaan. Wat we nu doen is in overleg bekijken wat de initiatieven zijn, waar ze zijn, wie de drijvende kracht is, of dit wel de juiste voortrekker is en of er dus een verschuiving nodig is. Het uitvoeren van deze opdracht komt dus neer op een wisselend spel met drie actoren, die met elkaar moeten leren omgaan. Vooral de provincies zijn een compleet nieuw platform terzake. De provincies durven hun belangrijke taak in dit hele nieuwe debat inzake ruimtelijke ordening in Vlaanderen wel eens te onderschatten.

Het is de bedoeling dat de provincies actief zouden zijn in het ontwikkelen van een ruimtelijke economische visie voor elke economische subregio. Er zijn provincies die terzake een goede traditie hebben. Een voorbeeld is West-Vlaanderen. Dat is voor mij het meest onschuldige voorbeeld. West-Vlaanderen heeft een sterke traditie in het proactief overwegen wat waar moet komen. Zij bekijken hoeveel terreinen ze nog hebben, hoeveel er zijn aangeduid en bestemd, hoeveel er bouwrijp zijn en in welke hoeveelheid aan reserves ze moeten voorzien.

Bij werkbezoeken aan deze regio stellen we vast dat deze mensen vrij professioneel denken en werken. Ze spelen een stimulerende rol in het overleg dat ik nog in mijn hoedanigheid van minister van Economie op gang heb gebracht, om ervoor te zorgen dat elke GOM een soort 'centre of excellence' zou zijn in een bepaalde discipline. Zo stellen we vast dat sommige GOM's sterker zijn in het coördineren van een toeristisch beleid, terwijl andere meer bezig zijn met logistiek.

Dan ga ik in op de concrete vragen. De mogelijkheid bestaat om hectares bedrijventerreinen tussen gemeenten uit te wisselen. Dit kan alleen met respect voor de totaliteit en de goede ruimtelijke ordening.

In het RSV is een verdelingsmechanisme ingebouwd om te garanderen dat bijkomende bedrijventerreinen worden gelokaliseerd volgens de be-

staande bundeling. We proberen om te grote spreiding te vermijden. De bindend geselecteerde economische knooppunten, dit zijn meer dan de helft van de Vlaamse gemeenten, krijgen ongeveer 80 percent van de bijkomende bedrijventerreinen toebedeeld. Gemeenten die omwille van hun kleiner economisch belang niet werden geselecteerd, krijgen de mogelijkheid om ongeveer 20 percent van de taakstelling in te vullen.

Transacties tussen economische knooppunten en gemeenten die niet als economisch knooppunt werden geselecteerd, zijn niet aan de orde. Transacties tussen gemeenten of knooppunten die wel geselecteerd zijn, kunnen vrij vlot en zonder enige inmenging gebeuren. Doorschuifoperaties tussen economische knooppunten onderling zijn in principe geen probleem. Dit gebeurt natuurlijk op het moment dat men bezig is met de implementatie van het instrumentarium. Mijnheer De Meyer, ik zal proberen een aantal voorbeelden te geven, die waarschijnlijk ook aan de basis liggen van uw vragen.

In sommige afbakeningsprocessen van stedelijke gebieden blijkt dat het, omwille van allerlei redenen, niet haalbaar is om de taakstelling voor bijkomende bedrijventerreinen te realiseren. Alle afbakeningsprocessen die ik ken, worden op dit moment geconfronteerd met dat probleem: de taakstelling voor bedrijventerreinen kan niet gerealiseerd worden binnen de afbakeningslijn die voorligt.

In overleg wordt in eerste instantie onderzocht op welke wijze toch een zinvol aanbodbeleid kan worden gevoerd in dat stedelijk gebied. In het kader van het regionaalstedelijk gebied Sint-Niklaas werd een dergelijke oefening gemaakt, werden voldoende ruimtelijke mogelijkheden gevonden, maar leverde het overlegproces geen maatschappelijk draagvlak op voor alle geformuleerde voorstellen. Er worden dikwijls wel een aantal mogelijkheden gevonden, maar bij de finale besluitvorming van het dossier wordt vastgesteld dat bedrijventerreinen omwille van maatschappelijke redenen, bijvoorbeeld omdat de landbouw nog in volle expansie is, niet op bepaalde plaatsen kunnen worden gelokaliseerd. In het afbakeningsproces van Mechelen hebben we dit ook meegemaakt met het probleem van Sint-Katelijne-Waver.

In de eerste fase van de afbakening proberen we vooral consensusterreinen aan te duiden, die op korte termijn in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan kunnen worden opgenomen. Hierdoor leggen we het geheel niet stil wegens het ontbre-

Van Mechelen

ken van een maatschappelijke consensus voor een aantal deelgebieden.

In tweede instantie kan worden nagegaan in hoeverre nabijgelegen economische knooppunten bereid zijn om, desgevallend, een deel van de taakstelling voor bedrijventerreinen over te nemen. Dergelijke scenario's worden bijvoorbeeld onderzocht voor de overheveling van een deel van de taakstelling van het regionaalstedelijk gebied Mechelen naar de gemeenten van de Brabantse Poort. Willebroek en Puurs komen ook omwille van de ontsluiting via waterwegen en hoofdwegen perfect in aanmerking om een deel van de taakstelling, die niet binnen het regionaalstedelijk gebied Mechelen kan worden ingevuld, over te nemen.

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd reeds geanticipeerd op mogelijke verschuivingen. Er werd initieel gedacht dat het probleem vooral aan de orde zou komen bij de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen en het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel. We stellen vast dat van bij de start van de afbakening van de stedelijke gebieden Aalst, Kortrijk, Turnhout, Mechelen, Brugge, Hasselt en Genk duidelijk werd dat de taakstelling niet binnen het stedelijk gebied kan worden gerealiseerd.

In de provinciale ruimtelijke structuurplannen kan een beleid worden geformuleerd voor de specifieke economische knooppunten en de kleinstedelijke gebieden. Het is de opdracht van de provincies om dit te sturen. De provincie kan de verantwoordelijkheid op zich nemen om als intermediair orgaan te kijken waar verschuivingen kunnen worden doorgevoerd.

Gemeenten die niet geselecteerd werden als economisch knooppunt, beschikken uitdrukkelijk over de mogelijkheden om economische activiteiten te ondersteunen. Voor de betrokken landelijke gemeenten gaat het over sectorale bijzondere plannen van aanleg voor zonevreemde bedrijven – West-Vlaanderen is ook op dit vlak koploper –, en lokale bedrijventerreinen. Ik hoor soms zeggen dat 5 hectaren bedrijventerreinen het plafond is van de ruimtelijke ordening. Ik bekijk dit niet zo. Kleinere en grotere entiteiten zijn perfect mogelijk. Het is de bedoeling dat het dynamisch is. Het is niet de bedoeling te zeggen dat bedrijventerreinen van 5,1 hectare of van 6 of 7 hectare niet mogen. Ik ben vragende partij dat gemeenten en lokale besturen hun verantwoordelijkheid nemen.

Tot slot wil ik vermelden dat in de afbakeningsprocessen van de regionaalstedelijke gebieden uitzonderlijk ook niet-economische knooppunten worden betrokken. Het gaat hier dus weer over een pragmatische oplossing. In bepaalde situaties stemmen gemeentegrenzen niet overeen met de bestaande ruimtelijke structuur. Een uitbreiding van een bedrijventerrein kan zich in bepaalde gevallen situeren op het grondgebied van een niet-geselecteerde gemeente. Dit kan volgens het ruimtelijk structuurplan niet. In de dagelijkse praktijk bewijzen we dat we absoluut niet aan planologische rigiditeit willen doen maar dit als een dynamisch gegeven bekijken.

Ik geef enkele voorbeelden. De aansluitende uitbreiding van een regionaal bedrijventerrein in het regionaalstedelijk gebied Turnhout, ter hoogte van de Beukendreef, hebben we gedaan op het grondgebied van Kasterlee, dat geen economisch knooppunt is. Andere voorbeelden zijn het bedrijventerrein te Liedekerke, aansluitend aan het regionaalstedelijk gebied Aalst, en de uitbreiding van een detailhandelszone voor het regionaalstedelijk gebied Mechelen, tot net over de grens in de gemeente Zemst.

In dergelijke gevallen zorgen we voor een goede ruimtelijke motivatie. We vermijden vooral dat het zou gaan over geïsoleerde ontwikkelingen in niet-economische knooppunten die ruimtelijk niet aansluiten op het stedelijk gebied. We onderzoeken wel of we niet naar een soort agrarische bedrijventerreinen kunnen gaan, gelet op een aantal nieuwe ontwikkelingen die bijvoorbeeld in de gemeente Ardoorie op gang zijn gebracht. Daar doen zich nieuwe opportuniteiten voor ten aanzien van landbouw, voeding, opslag, verwerking en export. We moeten proberen daar soepeler op in te spelen en eventueel een aanpassing van het instrumentarium doen.

De mogelijkheden voor de provincies liggen besloten in de opties die zij inschrijven in de provinciale ruimtelijke structuurplannen. Er zijn provincies die hier vrij ver in zijn gegaan waardoor we bijvoorbeeld de goedkeuring van het provinciaal ruimtelijk structuurplan van West-Vlaanderen hebben gesplitst in twee fasen. Fase 1 trad onmiddellijk in werking en fase 2 pas na de goedkeuring van de bijsturing van het RSV dat het Vlaams Parlement in december vorig jaar heeft bekrachtigd. Daardoor werd een dynamiek gerealiseerd.

Met betrekking tot de gevraagde soepelheid kan het voorbeeld van de provincie Oost-Vlaanderen worden vermeld. De verschillende economische

Van Mechelen

knooppunten en kleinstedelijke gebieden krijgen in betreffend provinciaal structuurplan wel een bepaald gewicht toebedeeld, maar tegelijkertijd wordt uitdrukkelijk gekozen voor verschuivingsmogelijkheden tussen de economische knooppunten. Er is ademruimte gekomen op het ogenblik dat we op 12 december 2003 de bijsturing van het RSV hebben goedgekeurd. Bestaande zonevremde bedrijven, die we via sectorale BPA's of ruimtelijke uitvoeringsplannen inkleurden als bedrijven-terreinen, en die vergund waren voor 1 januari 1994, werden daardoor niet mee verrekend in de ruimtebalans waardoor de verdelingsmogelijkheden in het RSV groter zijn. Het is opvallend hoe weinig aandacht de media daaraan hebben besteed terwijl het gaat over potentieel 3.000 hectaren bedrijventerreinen.

We wensen de logica van het RSV absoluut te respecteren. We pleiten ervoor dat er soepel op wordt ingespeeld door zowel provincies als gemeenten, in coördinatie met het Vlaamse Gewest. We wegen dit niet af op een apothekersweegschaal maar proberen een goede ruimtelijke ordening tot stand te brengen en gezond verstand te hanteren ten aanzien van de impact op het milieu, de leefomgeving en de mobiliteit.

Dit is een domino die begint te vallen op het moment dat we opschieten met de afbakening van de regionaalstedelijke gebieden. We worden hierbij echter deels gecounterd door een procedure bij de Raad van State tegen de afbakening van Aalst. Dit is een testcase voor wat er moet en kan gebeuren. Op basis daarvan zal in de loop van de volgende weken en maanden een cascade tot stand komen van goedkeuring van afbakeningsprocessen op basis waarvan binnen de stedelijke gebieden nieuwe bedrijventerreinen kunnen worden ontwikkeld.

Tot slot : we pleiten niet voor absurditeiten. De bestaande bedrijventerreinen moeten worden uitgebreid. Aanleunend op het grondgebied van de niet-geselecteerde gemeenten is dat voor mij geen enkel probleem.

De voorzitter De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik ben het ermee eens dat volgens de grote principes van het RSV de taakstelling moet worden geëerbiedigd. Ik ben het ermee eens dat de mentaliteit van 'alles is

mogelijk en alles moet kunnen' verkeerd is en dat men op een evenwichtige manier te werk moet gaan, dat men geen apothekersweegschaal moet gebruiken maar de nodige soepelheid aan de dag moet leggen.

Wat is me nog onduidelijk ? Gemeenten die toevallig geen economisch knooppunt zijn en bijvoorbeeld gelegen zijn aan de N34, naast Vlaanderens grootste poort, hebben slechts 5 hectaren. Wanneer ze hun hinderlijke zonevremde bedrijven moeten herlokalisieren en enkel bestaande bedrijven willen uitbreiden, hebben ze geen enkele mogelijkheid meer en zijn de 5 hectaren te weinig. Een nieuw bedrijf vestigen is uitgesloten. Is het niet mogelijk dat ook deze gemeente een beperkte, maar verantwoorde afwijking krijgt ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Laat me toe u terecht te wijzen : het is het werk van de opstellers van het RSV oneer aandoen door te stellen dat sommige gemeenten 'toevallig' geen economisch knooppunt zijn. Dat is normaal gesproken niet toevallig gebeurd. Ik heb van mijn dubbele bevoegdheid economie en ruimtelijke ordening destijds gebruik gemaakt om in het kader van het strategisch plan Ruimtelijke Economie de opdracht te geven om bijkomend onderzoek te voeren naar de selectie van de economische knooppunten. Daaruit is gebleken dat een aantal gemeenten ten onrechte niet is geselecteerd. Tot mijn grote verrassing bleek mijn eigen gemeente daarbij te zijn. Als ik de paramaters bekeek, klopte dat als een bus. Dat is echter een denkfout. Er is in het RSV zeer bewust gekozen voor een bufferzone tussen de ontwikkeling van de Antwerpse haven en de aangrenzende gemeenten.

U weet dat ik enkele operaties heb doorgevoerd. Ten eerste is er een kleine, maar fundamentele herziening gebeurd van het RSV met betrekking tot de verdeling van de taakstellingen en de interpretatie van de ruimtebalans. Op dit ogenblik loopt een grotere oefening. Er is een herziening aan de gang die moet leiden tot het RSV bis. De derde oefening, namelijk de voorbereiding van dat RSV bis, is inmiddels ook opgestart. In het kader van de tweede oefening hebben gemeenten, economische actoren, provincies en GOM's de mogelijkheid om ons attent te maken op bepaalde zaken. Er kunnen eventueel bijsturingen gebeuren, maar dat moet dan volgens planologische afwegingen. Ik raad u

Van Mechelen

dan ook aan om de trein niet te laten rijden en erop te springen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.01 uur.*
